

Костянтин Михайлов

ЕМІЛЬ ГІЛЕЛЬС¹

За останні 8–10 років наша радянська музична школа випустила цілу плеяду прекрасних молодих піаністів. Кілька республіканських і один всесоюзний конкурс піаністів показали, якими видатними виконавцями-піаністами щороку поповнюється наш музичний фронт, а два всесвітні конкурси у Варшаві довели, що наші молоді піаністи висувуються на перші місця і по праву беруть перевагу над піаністами всіх інших країн.

І ось, серед цих молодих, талановитих, що мають велику майстерність, піаністів, цілком виняткове становище зайняв **Еміль Гілельс**.

Зовсім юний, тільки недавно переданий з піонерської організації в комсомол, він уже знайшов свій стиль виконання, своїм виконанням він так переконує слухача, як це може робити тільки артист, що довгі роки опановує широку культуру і всі труднощі мистецтва піаніста.

Темпи зростання цього юнака справді разючі. Це позначилося навіть за останні 10 місяців з часу всесоюзного конкурсу піаністів у Москві², на якому Гілельс дістав першу премію.

Головні й основні властивості його гри – бадьора життєрадісність, здорова емоційна насиченість, вольова спрямованість на виконання наміченого плану, міцна, енергійна ритміка, простота трактування і тому легкість доходження до слухача. Ці всі яскраві властивості надзвичайно переконливо освітлюють виконувані твори, часто далеко виводячи їх від звичайного встановленого піаністами трактування.

Звідси відсутність у його гри дрібних відтінків, зламності музичного фразування, перемагання частин, деталей над

¹ Підписано – Засл. професор К. Михайлов.

² Перший Всесоюзний конкурс музикантів-виконавців (фортепіано, скрипка, віолончель, вокал) відбувся в травні 1933 року в Москві.

Зі спадщини Майстрів

цілим. У нього все звучить, як щось ціле, завжди ясний план у його спрямованості до охоплення всього твору.

Звідси – домінування широких динамічних піднесень і спадів, що чергуються з великими періодами здорового, певного спокою і рівноваги.

Звідси ж і добір програми, в якій переважають твори, позбавлені занепадницьких настроїв або салонної беззмістовності.

У програмі концерту 22 березня твори Баха, Скарлатті, Бетховена (в обробці Ліста), Ліста, Шуберта, Шумана – всі вони переважали один одного майстерністю виконання.

Зберігаючи стиль автора, Гілельс кожний твір давав по своєму, лише йому властивому, освітленні, яскраво доводячи правильну думку, що виконання музичного твору є повторна творчість.

Бідніше від інших прозвучала балада Ліста, де почувався брак спаяності цілого, розрізненість частин, така незвична для піаніста млявість трактування.

Технічний апарат Гілельса дивує своєю свободою, чудовою виробленістю, природними прийомами. Дуже цінно, що піаніст, незважаючи на свою молодість, уміє підкорити свою величезну техніку виявленню змісту музичного твору, ніколи не випираючи техніку на перший і самостійний план, як самоціль.

Тепер гостро назріло питання про радянський стиль музичного виконання. Над його розв'язанням працюють і музикознавці, і виконавці, та й усі радянські слухачі. І ось мимоволі думається, що молодий радянський піаніст Гілельс у своїй виконавській роботі, коли й не дає повної відповіді на це важливе питання, то близько до цього підходить і йде тут хорошим правильним шляхом.

«Пролетарська правда» 1934 р. № 69, 24 березня